
Jak změnou zákona usnadnit odebrání vysokoškolských titulů?

Jak změnou zákona usnadnit odebrání vysokoškolských titulů?

16.11.2009, 18:12, pořad: Radioforum

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Po skandálu, který začal na Právnické fakultě v Plzni ale přerostl hranice Západočeské univerzity, přicházejí sociální demokraté s návrhem uzákonit možnost odejmout neprávem získaný titul. Podle této novely by bylo možné zrušit příslušnou vysokoškolskou kvalifikaci, pokud absolvent nesplnil dané podmínky, nebo když podváděl. Sociálnědemokratický návrh dnes odmítla vláda. Co si myslíte vy, je nutné zakotvit případné odebrání diplomu zákonem. Máte možnost reagovat nebo se ptát na e-mailové adrese radioforum@rozhlas.cz nebo SMS ve tvaru RF mezera a váš text na číslo 9077703. Pozvání do diskuse Radiofóra přijali poslanec za sociální demokracii Ivan Ohlídál. Dobrý večer.

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Dobrý večer.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A také děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity Jiří Zlatuška. Dobrý večer.

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

Dobrý večer.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Oba pánové jsou v našem brněnském studiu. Pane poslanče, za jakých okolností by podle vašeho návrhu tedy bylo možné odejmout titul, co by, kdo by rozhodoval, jestli absolventi získal titul právem nebo ne, za jakých okolností?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Tak ta novela vysokoškolského zákona, kterou jsme připravili a také předložili, tak ta předpokládá, že na základě jakýchsi konkrétních specifikovaných zkušeností nebo okolností by bylo možné odňat tento titul a to samozřejmě zde by musela být jasně a je také vymezena osoba, která by to mohla provést, o odnětí akademického titulu podle té novely rozhoduje rektor vysoké školy na základě takzvaného přezkumného řízení. Samozřejmě rektor může k tomuto přezkumnému řízení přistoupit sám, anebo na podnět nebo na návrh ministra školství, vědecké rady vysoké školy nebo vědecké rady fakulty, na niž byl akademický titul udělen. Řízení může být zahájeno nejpozději pět let od neudělení akademického titulu. Tady ta novela se nevztahuje nejen na odnětí titulů, akademických titulů, to znamená bakalář, magistr, malý doktorát, PhDr., ale také umožňuje odnětí nebo odnětí docentury a profesury, to znamená, že může být v rámci této novely na základě jakýchsi konkrétních skutečností, doložených skutečností jmenování docentem nebo profesorem zrušeno. V případě ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tolik tedy, to jsou asi ty hlavní body. Já bych v tuto chvíli se obrátila na pana děkana Zlatušku, myslíte si, že podle toho, co jsme slyšeli, že by bylo dobré doplnit českou legislativu o tuto zákonem danou možnost odejmout vysokoškolský titul za určitých okolností, je to podle vás nutné zákonem doplňovat?

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

Já si myslím, že by to bylo rozumné, odstranily by se tím nejasnosti o tom, jak postupovat v případě jasných podvodů nebo porušení zásad, za kterých ty tituly byly získány. Na druhou stranu ta norma, tak jak je navrhována, je čas předvolební, takže je v celku pochopitelné, že je dílem tak trochu populismu vezoucího se na té vlně rozhořčení nad tím, co se stalo nám na české univerzitě. A má bohužel řadu technických problémů, pro kterou by bylo vhodné ji lépe promyslet, aby z hlediska toho, jak zapadá do rámce ostatních ustanovení, byla skutečně aplikovatelná.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Jaké problémy máte namysli, pane děkane konkrétně?

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

Tam jsou formulace typu toho, že v okamžiku, kdy je třeba napsán akademický titul udělaný vysokou školou, může být odňat, pokud vyjde najevo, že nebyly splněny pro jeho udělení, nebo že byl získán podvodně, v okamžiku, kdy otevřeme zákon, tak zjistíme, že je jediná podmínka, totiž absolvování studia, podobně u odnímání titul docent, by se tam mělo jednat o vlastní habilitační řízení, nikoliv jen o udělení toho titulu, které je důsledkem toho, to jsou všechny věci, které bohužel u návrhu, které jsou typu poslaneckých návrhů, jsou vcelku běžné, je toho ale více, nechci, nechci zdržovat, poměrně dobré stanovisko má, mají odborníci z legislativní komise, rady vysokých škol, kteří se tady tomuhle zabývali, takže nepřekvapuje mě věcně to odmítavé stanovisko vlády, nicméně s tím záměrem vyčistit tu situaci a nedovolit ten typ jednání, který, kterého jsme dneska podle zpráv v médiích svědky, ten záměr je určitě v pořádku.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane poslanče Ohlídale, řekněte, budete ještě dopracovávat nějakým způsobem ten návrh, protože dnes ho skutečně zamítla vláda, tedy pan děkan Zlatuška také říká, že má jisté věcné nedokonalosti, i když záměr je dobrý.

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

No, tak především bych reagoval i na to, co říkal před tím, než jsme přistoupili k tomuto problému, té nedokonalosti, tak především se nejedná o žádný politický populismus, protože na této novele pracujeme více než rok už a západočeská kauza jenom tady toto dopracování urychlila. Jistě je ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tedy je to shoda náhod, že jste dokončili svoji práci v době, kdy vrcholí skandál kolemplagiátorských afér na plzeňské fakultě, je to tak podle vás?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Úplná náhoda to samozřejmě není, říkám, že kauza v Plzni jenom urychlila práci na této novele, ale důležité je, že takovýchto záležitostí, takovýchto podivných jednání při získávání akademických a jiných titulů v minulosti bylo více. Co se týče těch nedokonalostí, tak já s panem děkanem samozřejmě mohu o tom polemizovat a také chci polemizovat, protože jak on třeba zmiňoval jakousi nedokonalost spojenou s tím jmenováním docentem, tak v tom, v té novele je jasně řečeno, že jmenování docentem může být zrušeno, a to jmenování docentem, to je vlastně to habilitační, souvisí přímo s tím habilitačním řízením, pokud vyjde najevo, že nebyly splněny podmínky pro jmenování nebo došlo k jejímu jmenování podvodně a tak dále, a tak dále, čili v tom případě je vlastně implicitně řečeno, že tím je vlastně rušeno i celé to habilitační řízení, které proběhlo nestandardně.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A pane poslanče, to platí i pro jiné druhy vysokoškolského studia, to znamená, že lidé by podle vašeho návrhu nepřišli jen o diplom, ale zároveň by přišli o to dosažené vzdělání.

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Tak samozřejmě ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

O tu vysokoškolskou kvalifikaci jako takovou?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Tady se, ano, tady se říká přímo v té novele, že tím se, tím odnětím toho titulu, akademického titulu vlastně se říká, jako kdyby ten dotýčný člověk neměl to odpovídající vysokoškolské vzdělání.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane děkane Zlatuško, to by vám vyhovovalo, toto zaměření, to znamená, že lidé by nepřišli jenom o ten diplom, ale že by vlastně třeba museli i opustit post, pokud vyžaduje tedy pracovní, pokud vyžaduje vysokoškolské vzdělání?

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

To /nesrozumitelné/ postu, myslím, že by bylo na místě, já bych dokonce šel dál, než navrhovatelé, než předkladatelé, že bych neměl jenom tu pětiletou lhůtu, protože to si myslím, že je z praktického hlediska relativně krátká, na druhou stranu v okamžiku, kdy se ten titul nebo ta hodnota odnímá /nesrozumitelné/, čili od počátku, tak tam může být narušena dobrá víra třetích osob, zaměstnavatelů či případným námitkám, které zpochybňují jejich činnost, toto jsou takové důsledky, které by měly být v takovéto novele řešeny, myslím, že vyvážení tady takovýchle pro a proti, tam není úplně dokonalé, ale znovu říkám, nezpochybňuji ten, ten vlastní záměr, ten je nepochybně v pořádku, spíš ta současná situace by se dala ještě charakterizovat tím, že není způsobena jen nedostatečnými specifikacemi v zákonu, ale také nečinností orgánů, které by evidentně měli konat a v jejich případech nekonali v minulosti, to je třeba Akreditační komise, v té známé kauze habilitace pana /nesrozumitelné/ v Olomouci ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tedy je dost případů, u kterých bychom to možná mohli zdokumentovat. Pane poslanče, řekněte mi, nebylo by přece jenom na místě uvažovat třeba o tom, aby právě orgány, které mají, kontrolní orgány, které mají řešit udělování titulu a samotné fakulty a univerzity, kontrolovat práci svých pedagogů, že pokud by byla tato práce dokonalejší, tak bychom nemuseli měnit zákony, o tom jste neuvažovali?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Myslíte za stávajících zákonů, že by se dalo předejít takovým kauzám, jako je například plzeňská kauza.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ano, ano, jestli podle vás by to nebylo možné, pokud by ten samočisticí mechanismus univerzit, které jsou s /nesrozumitelné/ akademickými půdami fungovat?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Tak samozřejmě, kdyby byli lidé ideální, kdyby instituce byly ideální, tak pak bychom zákony nemuseli vůbec mít a nemuseli bychom je měnit, ale tak tomu bohužel není a je nutno vždycky počítat s prohřešky a obcházením /nesrozumitelné/ dokonce zákonů. Já s panem děkanem Zlatuškou souhlasím s tím, že situace nebo v tom s ním souhlasím, že situace je nedobrá, i co se týče činnosti akreditační komise a především také ministerstva školství. Kdyby tyto orgány fungovaly lépe, než doposud fungovaly, tak jistě takové vyhraněné kauzy, jako plzeňská kauza, by nenastaly. Na té plzeňské kauze je krásně možno dokumentovat, jak třeba akreditační komise nefungovala optimálně a jak vyložené selhala kontrolní činnost ministerstva školství.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A to postihujete v té novele nějakým způsobem třeba?

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

V této novele, tato novela je úzce zaměřena na ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pouze na ...

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

... na to odnětí titulu, protože zatím to skutečně v rámci vysokoškolského zákona nebylo možné. Bylo, je to, jakési možnosti snad skýtá správní řízení, ale tam se právníci výrazně liší, někteří říkají, že to správní řízení může být úspěšné při odnětí toho titulu, jiní říkají, že ne, je ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tedy nejenom ...

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

... je tam spousta nejasností, komplikací, takže já si osobně myslím, že to správné řízení nemůže dobře fungovat, proto jsme přistoupili k této novele, ale jistě víte, že ...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane, já bych, slyším, že se nadechuje pan děkan Zlatuška, máme tady poslední část naší diskuse, takže mu dávám slovo.

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

To správné řízení je ještě taková Pandořina skříňka, která by otevírala pro veřejné vysoké školy, které nejsou součástí státu, vlastně to, že by fungovaly nebo koneckonců i soukromé, by fungovaly vlastně s pověřením státu při udílení takovýchto titulů z moci státu, činitele na těch školách, tedy akademičtí funkcionáři by se stali vlastně z části činnosti takovými správními úředníky. Ještě k té, k tomu, k té charakterizaci pana poslance Ohlídala, se kterou souhlasím, akreditační komise a ministerstva, tak bych přidal ještě samozřejmě rektora Západočeské univerzity, protože všechny ty diplomy jsou podepisovány rektorem, v okamžiku, kdy můžeme číst, jako to byl před pár dny, tuším, v Deníku, že / nesrozumitelné/ vedení školy nenapadlo, aby si zkontrolovali studium, tam je základní problém.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Myslí si děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity Jiří Zlatuška. A loučím se i s poslancem za sociální demokracii Ivanem Ohlídalem. Pánové, díky, že jste přišli do našeho brněnského studia. Na shledanou.

Ivan OHLÍDAL, poslanec /ČSSD/

Taky děkuji, na shledanou.

Jiří ZLATUŠKA, děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity

Na shledanou.